

ELŐTERJESZTÉS

Településfásítási Programban való részvételre

Tisztelt Képviselő-testület!

A Településfásítási Program 2021-ben induló második ütemében összesen 24 ezer sorfát igényelhetnek azon 10 ezer fő alatti települések, akik sikeres igénylőként nem vettek részt a program 2020-as első ütemében.

Ismét 19 fafajból választhatnak az érdeklődők, településenként minimum 10, maximum 30 sorfát. A regisztráció 2021. június 10-én, az igénylés előzetes regisztráció után július 5-én indul, az ültetések pedig 2021 őszén és 2022 tavaszán valósulnak meg. A minisztérium teljes ültetési csomagot biztosít, amely a nagyméretű földlabdás sorfa mellett annak tárolását, nevelését, szállítását, és az ültetéshez szükséges eszközöket (mint támasztó karó, mulcs és favédő rács) is tartalmazza. Az igényléseket önkormányzatoktól, illetve a településen működő állami, önkormányzati és egyházi intézményektől, valamint civil szervezetektől várják.

A tárca célja, hogy népszerűsítse a Vidékfejlesztési Program erdőtelepítési támogatásait és javítsa a települések környezeti állapotát.

Magyarországon egy évszázada folyamatosan nő az erdőterületek nagysága, aminek az utóbbi két évben az Országfásítási Programmal adott új lendületet az agrártárca. A magyar erdőgazdálkodók munkájának eredménye több mint 2 millió hektár élő erdő, az ország területének több mint egyötöde. Ezek az erdők a társadalmat szolgálják, hiszen biztosítják az ország faellátását, tulajdonosaiknak megélhetést jelentenek, megőrzik a természetes és egészséges környezetet, védenek a klímaváltozás hatásai ellen, valamint egészséges kikapcsolódásra adnak lehetőséget.

Igényelhető fajok 2021

Amerikai hárs

Tilia americana 'Nova'

20-30 méteresre megnövő, sudaras ágrendszerű, széles tojásdad koronájú fa. Leveleit későn hullatja le. Sárga, illatos virágait júliusban hozza. Gömb alakú makk terem rajta.

Igénye:

napos-félmárnyékos fekvést, üde, tápdús talajt kedvel, gyökérzete a talaj felső rétegét sűrűn átszövi, légszennyezésre egy kissé érzékeny.

Ültetése:

szoliter fának, vagy széles utak melletti fásításra ajánlott.

Előfordulása:

idegenhonos, Észak-Amerikából származik, de egész Európában elterjedt.

Csertölgy

Quercus cerris

30-35 méter magasra megnövő, szabad állásban tömött koronájú, hosszú életű fa. Fényes levelei a háromszögletű karéjoktól fűrészkes élűek. Nagy kupacsú, hosszú kupacspikkelyektől borzas, 2–4 cm hosszú, fényes makkjai két év alatt érnek be.

Igénye:

melegigényes faj. Hőmérsékleti szélsőségekkel, valamint a talaj fizikai-kémiai tulajdonságaival szemben is meglehetősen toleráns. A szélsőségesen száraz talajoktól, a pangóvízes talajokig mindenben megél.

Ültetése:

parkokba, szoliterként és csoportosan is mutatós.

Előfordulása:

kelet-mediterrán pontusi faj. Hazánkban a Dunántúlon és az Északi-középhegységben általánosan elterjedt. Hegy- és dombvidékek fafaja.

Díszalma

Malus sp.

Alacsony termetű, 4-6 méter magas, tojásdad koronát növeszt. Bimbói rózsaszínűek, melyek nagy, fehér virággá nyílnak ki. Apró, fénylő vörös vagy sárga almát terem.

Igénye:

fényigényes, közepes vízigényű.

Ültetése:

kisebb utcákba, parkokba.

Előfordulása:

Alapfaja Európában őshonos, a kőkorszak óta hasznosítjuk, az erdei biodiverzitás fontos fafaja, leggyakrabban tölgyesekben fordul elő. Síkságokon és a hegyvidékeken is él. 2017-ben az Év fája volt Magyarországon.

Díszkörte

Pyrus sp.

Közepes termetű, 6-20 méter magasra megnövő, keskenyebb koronájú fa. Bőséges fehér virágot hoz, apró, zöldebarna gyümölcsöt terem.

Igénye:

az átlagos kerti talajt és a meleget szereti, város- és szárazságtűrő.

Ültetése:

parkba és sorfának is kiváló.

Előfordulása:

alapfaja az egyik leggyakoribb vadgyümölcsfánk, népies nevén vackor. A síkvidékek és dombvidékek jellemző fája. Termése fanyar, fontos vadtáplálék.

Ezüst hárs

Tilia tomentosa

25-30 méter magasra megnövő, szabályos, kúpos koronájú fa, felfelé törő ágakkal. Őszi lombja aranyárga. Bogernyős, sárga, erős illatú, júliusban nyíló virágát a méhek kedvelik. Gömb alakú makk terem rajta.

Igénye:

várostartó, félszáraz, kötött talajt kedveli leginkább, jól tűri a meleget és a szárazságot.

Ültetése:

útfásításra, parkokba, kertekbe, facsoportokba vagy szoliternek is alkalmas.

Előfordulása:

Délkelet-Európából és Kis-Ázsiából származik. A Balkán jellegzetes növénye, ami a Kárpát-medencében éri el elterjedési területének északi határát. Magyarországon főleg a városokban láthatjuk, mert szívesen telepítik díszfának. 2010-ben az Év fája volt.

Fehér eper

Morus alba

10-15 méter magasra megnövő, gömbölyded alakú fa. Csüngő, barkaszerű virága és szederszerű, fehér, ehető gyümölcse van.

Igénye:

talajban nem válogatós, napos meleg fekvést igényel.

Ültetése:

szoliternek és parkfának is alkalmas.

Előfordulása:

idegenhonos, az amerikai kontinensről származik. Zsenge leveleit régen nagy mennyiségben gyűjtötték a selyemhernyó tenyésztéshez tápláléknövényként.

Gömb szivarfa

Catalpa bignonioides 'Nana'

3-5 méteres, lapított gömbkoronájú, sűrűn ágas fajta. Virága és termése nincs.

Igénye:

talajban nem válogatós, a szárazságot jól tűri.

Ültetése:

kis utcák, légvezeték alatti területek fásítására alkalmas.

Előfordulása:

idegenhonos, az amerikai kontinensről származik.

Hegyi juhar

Acer pseudoplatanus

15-30 méter magasra megnövő, magasra boltozott koronájú, gyors növekedésű fa. Sárga őszi lombszíneződése látványos. Zöldessárga, lecsüngő fűrtökben lógó virága április-májusban nyílik.

Igénye:

üde, mélyrétegű, szellőző talajt kedvel, azonban gyéresebb talajokon is megél, növekedése ekkor visszafogottabb. Fényigényes.

Ültetése:

Sor- és parkfának is kiváló.

Előfordulása:

Hazánkban őshonos, hegyvidéki, bükkös erdeink fontos elegy fafaja, főleg az ország nyugati részén és a középhegységekben fordul elő. 2003-ban az Év fája volt Magyarországon.

Keskenylevelű kőris

Fraxinus angustifolia sp.

20-35 méterre is megnövő, széles kúpkoronájú fa. Ősszel a levelei a sárgától a vörösről át a liláig színeződnek.

Igénye:

üde, tápdús talajban él, de a városi klímát és a mérsékelt szárazságot tűri, a napot szereti.

Ültetése:

főleg sorfának ültetik, de parkfának is kiváló.

Előfordulása:

Dél-Európában őshonos, de elterjedt a Kárpát-medencében, hazánkban különösen a Dél-Dunántúlon, a Kisalföldön és az Alföldön.

Királydió

Juglans regia

Lapított gömbkoronájú, 15-20 méteresre is megnövő fa. Őszi lombszíne sárga vagy barna. Lombfakadás után gazdagon lecsüngő füzérvirágzat díszíti. Termése csonthéjas.

Igénye:

egyenletes vízellátottságú talajt kedvel, fény- és melegigényes.

Ültetése:

fontos tudni, hogy más növény, sokszor még a fű sem nem nő meg alatta, mert ún. allelopatikus hatása van. Légvezetékek alatti területek fásítására alkalmas, mert ha túl nagyra nő, a koronaágakig visszavágható.

Előfordulása:

őshazája Ázsia, feltételezhetőleg honfoglaló őseink hozták be a Kárpát-medencébe.

Kislevelű hárs

Tilia cordata sp.

20-30 méteresre megnövő, tojásdad koronájú fa. Levelei ősszel sárgák. Sárgásfehér, illatos, június-júliusban nyíló virágai mézillatúak és gyógyhatásúak. Gömb alakú makkocská terem rajta.

Igénye:

a kötött talajt kedveli leginkább, város- és szárazságtűrő.

Ültetése:

kiváló parkba, de sorfának is ültethető.

Előfordulása:

egész Európában elterjedt, a Kárpát-medencében is őshonos, a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek tipikus árnyéktűrő elegyfaja. A hármész az egyik legértékesebb mézfajta.

Kocsányos tölgy

Quercus robur

35-45 méterre is megnövő, már néhány méter magasan elágazó, terebélyes lombú, lassan növvő, hosszú életű fa. Levelei későn hajtanak ki, s sokáig az ágakon maradnak. A pikkelyes, csészeszerű kupacokban fejlődő makkok hosszú nyél végén nőnek. Ez a nyél a kocsány; erről kapta a nevét a faj.

Igénye:

napos, félárnyékos fekvést igényel, kedveli a nyirkos, jó víz- és tápanyag- ellátottságú talajt.

Ültetése:

parkokba, szoliterként és csoportosan is mutatós.

Előfordulása:

Európa mérsékelt éghajlatú részein honos. A sík és az alacsony dombvidék fája, elsősorban a nagy folyók mentén található, de a hegyvidékeket sem kerüli el. Alföldjeinken főleg az ártereken találkozunk vele.

Korai juhar

25-30 méterre is megnövő, egyenes, karcsú törzsű, magasan elágazó, terebélyes lombú fa. Sárga őszi lombszíneződése látványos. Apró, mézillatú, zöldessárga virága felálló bogernyőben nyílik lombfakadás előtt.

Igénye:

Napos, félárnyékos fekvést igényel, kedveli a nyirkos, jó vízellátottságú, mészben gazdag talajt.

Ültetése:

Parkokba, szoliterként és csoportosan is mutatós.

Előfordulása:

Hazai erdeinkben őshonos, a hegy- és dombvidéki tölgyerdők fontos kísérő fafaja, de az alföldi elegyes erdőtelepítésekben is szépen fejlődik.

Közönséges nyír

Betula pendula

Gyors növekedésű, 15-20 méterre megnövő, laza koronájú, fehér kérgű fa, lecsüngő, vékony vesszőkkel. Őszi lombja sárgás. Virágzata világoszöld színű, tömötten elhelyezkedő, a porzós barkák csüngők, a termések fel-vagy elállóak. Ősszel a barkavirágzatból világosbarna magok hullanak.

Igénye:

sem talajban, sem klímában nem válogat, de a szárazságot nem jól tűri, fényigényes.

Ültetése:

a parknak hegyvidéki, északi jelleget ad. Belterületen ültetve figyelembe kell venni a pollenje allergén hatását.

Előfordulása:

hazánkban őshonos, síkvidéken a homoki tölgyesek és a lapterületek kísérő faja, magasabb területeken a mészkerülő lombos erdőkben jellemző. 2001-ben az Év fája volt Magyarországon.

Magas kőris

Fraxinus excelsior sp.

20-40 méteresre is megnövő, széles kúpkoronájú fa. Levelei ősszel sárgák, nagyon későn hullanak le, rendszerint az első fagyokig kitartanak. Virágbugái vörösesbarnák.

Igénye:

a szennyezett levegőt és a szárazságot is tűri, melegkedvelő fa, fiatalon mérsékelten árnytűrő, később erősen fényigényes.

Ültetése:

utcai sorfának, parkfának kiváló. Fontos, hogy jó termőhelyre ültessük, mert az utóbbi időben egy gombabetegség károsítja a gyengébb termőhelyen lévő kőriseket.

Előfordulása:

egész Európában és a Kaukázusban is őshonos faj, hazánkban a középhegységekben gyakori.

Nagylevelű hárs

Tilia platyphyllos

30-40 magasra is megnövő, szabályos kúp, később széles tojásdad koronájú fa. Illatos, sárgászöld virága júniusban nyílik, jó mézelő, mézét a népi gyógyászat előszeretettel alkalmazza. Kicsi, gömb alakú makkocská terem rajta.

Igénye:

kevésbé várostűrő, a tápdús, kötött talajt és a párás levegőt kedveli, a szárazságot és a túlzott meleget nehezen viseli.

Ültetése:

szoliternek, vagy facsoportokba, parkokba is ültethető.

Előfordulása:

Közép- és Dél-Európában elterjedt faj. A Kárpát-medencében őshonos, jellegzetesen elegyfa, amely főleg gyertyános-tölgyesekben és ártéri ligeterdőkben gyakori. Hosszú életű fa, Európa szerte élnek ezer évesnél is idősebb példányai.

Platán

Platanus x hispanica

35 méteresre is megnövő fa. Apró fejecské virágzat jellemzi. Párosával növe, 2,5 centiméteres, barna gömb termést hoz.

Igénye:

tápdús, üde, mélyrétegű talajban gyorsan növekszik.

Ültetése:

nagy helyet igényel, ezért széles utcák, nagy parkok fásítására alkalmas.

Előfordulása:

alapfajai Kis-Ázsiában és Észak-Amerikában honosak, egyike a legnépszerűbb dísfáknak, gyakran találkozhatunk vele parkokban.

Pusztai szil

Ulmus pumila 'Pusztai'

10-12 méter magasra megnövő, alacsonyan elágazó, gyors növekedésű fa. Kétivarú, fehér virágai csomókban, lombfakadás előtt jelennek meg.

Igénye:

Kevés gondozást igényel, napos helyen érzi jól magát, mély termőrétegű, jó vízellátottságú talajban kiválóan fejlődik, de tűri a szárazságot is.

Ültetése:

Nagyobb parkokba kiváló.

Előfordulása:

Eurázsiai származású, a szilfavésznek ellenálló fajták.

Szivarfa

Catalpa bignonioides

10-15 méterre megnövő, gömbölyded koronájú fa. Virágja fehér párta, harang alakú, belül sárga csíkokkal és barnásvörös pettyekkel; nagy, felálló bugákban június-júliusban nyílik. 20-30 centiméteres, szivar alakú termést hoz.

Igénye:

jó vízellátottságú talajba, napos, meleg, szélvédettebb helyre ültessük.

Ültetése:

parkfának, sorfának egyaránt alkalmas.

Előfordulása:

idegenhonos, az amerikai kontinensről származik

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és az alábbi pályázati kiírás elfogadására.

BEREKFÜRDŐ KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

5309 Berekfürdő, Berek tér 15.

Tel/Fax: 59/519-002, www.berekfurdo.hu

Határozati javaslat:

/2021.(. .) önkormányzati határozat
a Településfásítási Programban való részvételről.

Berekfürdő Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Településfásítási Program 2021-ben induló második ütemében részt kíván venni. Az igényelt fa mennyisége: 30 sorfa.

A Képviselő-testület megbízza Molnár János polgármestert, hogy válassza ki az igénylendő fa fajtáját.

Felelős: Molnár János polgármester

Határidő: 2021. július 5.

Erről értesülnek:

- 1) Molnár János polgármester**
- 2) Képviselő-testület tagjai**
- 3) Potornainé Szűcs Katalin aljegyző**
- 4) Kunmadarasi Közös Önkormányzati Hivatal Berekfürdői Kirendeltsége**

Berekfürdő, 2021. június 24.

Előterjesztést készítette:

Potornainé Szűcs Katalin aljegyző

Előterjesztést jóváhagyta:

Molnár János polgármester
